

samen

Unieke onderzoeken in Zwartewaterland en Nunspeet • Smoelenboek • Ha buurman, Ha buurvrouw

Opening Centrum voor Samenlevingsvraagstukken

Op 1 februari is het zover. Dan gaat het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken van start. In 2002 begon aan de Gereformeerde Hogeschool een lectoraat op dit gebied. Vijf jaar later en heel wat kennis rijker, wordt dit werk nu ondergebracht in een expertisecentrum. Op 1 februari heeft de feestelijke opening plaats in de Nieuwe Buitensociëteit (Regardz Meeting Center) in Zwolle. Wethouder Erik Dannenberg zal de aftrap verrichten.

Het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken bestaat uit een team van docenten en onderzoekers onder leiding van lector dr. Roel Kuiper. De expertise van het Centrum richt zich op het functioneren van de lokale samenleving. Die samenleving wordt complexer en er wordt veel verwacht van de 'civil society'. In de afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd, onder meer naar sociale samenhang en leefbaarheid

in buurt en wijk, de rol van kerken in de Wmo, de effectiviteit van opbouwwerk, de ontwikkelingen in vrijwilligerswerk en mantelzorg, jeugdzorg en integratievraagstukken.

Het Centrum is onderdeel van de Gereformeerde Hogeschool (GH). Het HBO is steeds nadrukkelijker aanwezig in onderzoek en advisering ten behoeve van professionals en organisaties in de samenleving. De oprichting van het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken is niet los te denken van de toenemende behoefte aan praktijkkennis en praktijkonderzoek. Het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken maakt het werk van het lectoraat zichtbaarder en meer toegankelijk. We willen hiermee een brug slaan naar professionals en samenwerkingspartners in het veld.

Meer informatie:
www.samenlevingsvraagstukken.nl

CvSv

In lange namen zijn we best goed. Lectors lopen soms rond met opdrachten die niet meer op één regel kunnen. We zullen het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken verder kortweg noemen CvSv. Met een eigen plek in het gebouw, een eigen website en nieuwsbrief hopen we herkenbaar en bereikbaar te zijn voor iedereen: studenten, opdrachtgevers, docenten. Onze secretaresse Joukje Faber wijst eenieder graag de weg. Staat u op onze lijst dan krijgt u enkele keren per jaar deze nieuwsbrief. Ik spreek de hoop uit dat het werk verder mag groeien, zoals het de afgelopen jaren gegroeid is. Een nieuwe schakel tussen onderwijs, onderzoek en samenleving. Dat is wat we willen zijn. De GH wil graag met overtuiging werken en relevant zijn voor de samenleving. Die missie is ook de onze.

Dr. Roel Kuiper
lector
Samenlevingsvraagstukken

De opening van het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken op 1 februari begint om 14.00 uur in de Nieuwe Buitensociëteit. Wethouder Erik Dannenberg houdt een toespraak over 'Samenwerken voor sociale kwaliteit'. Er wordt een film vertoond over het werk van het lectoraat en er worden presentaties gegeven. De middag wordt besloten met een discussie onder leiding van prof. dr. Hans van Ewijk van de Hogeschool Utrecht: 'Wat is een participatiemaatschappij?'

Aanmeldingen via: www.samenlevingsvraagstukken.nl

Erik Dannenberg, wethouder Jeugd, Zorg en Welzijn van de gemeente Zwolle, verricht de aftrap van het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken.

Gereformeerde Hogeschool

Centrum voor Samenlevingsvraagstukken

Unieke onderzoeken in Zwartewaterland en Nunspeet

Sinds de komst van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) worden gemeenten verplicht zorg te dragen voor sociale samenhang en leefbaarheid in buurt en wijk.

Maar wat is dat eigenlijk? Hoe meet je samenhang? Hoe zou je samenhang en leefbaarheid kunnen vergroten? Hoe kun je burgers daarbij betrekken? En wat is daarvan het doel, binnen het gemeentelijk beleid? Deze vragen zijn de kern van een groot onderzoek dat het CvSv doet in de gemeenten Zwartewaterland en Nunspeet.

Onder leiding van dr. Peter Versteeg en drs. Femmianne Bredewold wordt in kaart gebracht wat burgers en organisaties als maatschappelijke knelpunten benoemen. En ook op welke manier burgers, organisaties en kerken aan de oplossing ervan kunnen bijdragen. De surveys leveren inzicht op in de krachtlijnen van de lokale 'civil society'. In Zwartewaterland ligt de nadruk op het inrichten van (in)formele structuren die participatie bevorderen, in Nunspeet op de participatie van mensen met een beperking aan de samenleving. Beide onderzoeken zijn uniek. Er zijn er nog niet veel van in Nederland. Dit voorjaar worden ze afgesloten en geven we meer bekendheid aan de resultaten.

Onderzoeker Peter Versteeg in gesprek met wethouder Nico Schipper van de gemeente Nunspeet over Sociale Samenhang.

drs. Christel van Til-Teekman
docent bij de afdeling Social Work van de Gereformeerde Hogeschool. Zij ontwikkelde de minor Gedwongen hulpverlening. Vanaf 2007 is zij ook werkzaam als onderzoeker binnen de onderzoekslijn Jeugd en jongeren.

ir. Marja Jager-Vreugdenhil
onderzoeker, zij verricht onderzoek naar verschillende vormen van participatie binnen de onderzoekslijn Jeugd en jongeren en Kerken, buurten en wijken.

Joukje Faber-Zijlstra
secretaresse Centrum voor Samenlevingsvraagstukken

drs. Esther Hoekman
onderzoeker, zij verricht onderzoek binnen de onderzoekslijn Jeugd en jongeren. Daarnaast is zij werkzaam als docent bij de afdeling Social Work van de Gereformeerde Hogeschool.

drs. Femmianne Bredewold
onderzoeker, zij houdt zich bezig met onderzoek binnen de onderzoekslijnen Partners en gezinnen en Kerken, buurten en wijken. Daarnaast is zij werkzaam als docente Sociaal Onderzoek bij de afdeling Social Work van de Gereformeerde Hogeschool.

SMOELENBOEK

SMOELLENBOEK

Centrum voor Samenlevingsvraagstukken

ir. Carriene Roorda-Lukkien

onderzoeker, zij houdt zich bezig met onderzoek binnen de onderzoekslijnen Jeugd en jongeren en Kerken, buurten en wijken. Verder begeleidt zij studenten van de opleiding Social Work bij hun afstudeerproject.

drs. José Baars-Blom

onderzoeker, zij houdt zich bezig met onderzoek binnen de onderzoekslijn Kerken, buurten en wijken.

dr. Peter Versteeg

onderzoeker, hij houdt zich bezig met onderzoek binnen de onderzoekslijn Kerken, buurten en wijken. Per 1 februari is hij beleidsmedewerker van VISOR, VU Institute for the Study of Religion, Culture and Society.

prof. dr. Roel Kuiper

lector/onderzoeker, bijzonder hoogleraar aan de Erasmus Universiteit, Rotterdam.

Ha buurman, Ha buurvrouw!

Met studenten op pad -deur aan deur- om buurtinterviews te houden. Huiskamergesprekken, vragenlijsten invoeren. Onderzoeker ir. Marja Jager-Vreugdenhil was het afgelopen jaar de spil van het project 'Ha buurman, Ha buurvrouw'. Dit is een gezamenlijk project van de Stichting Welzijn Ouderen Zwolle en de Vrijwilligerscentrale Zwolle, uitgevoerd door het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken.

Het project richt zich op de zorg en aandacht die mensen elkaar kunnen bieden in hun wijk of buurt. Er zijn diverse methodes ter stimulering van de mogelijkheden om als wijkbewoners iets voor elkaar te betekenen. Maar wat is de effectiviteit van dergelijke methodes? Worden er inderdaad meer activiteiten ondernomen in straten waar het project heeft plaatsgevonden? Zijn mensen anders gaan denken over onderlinge hulp tussen burens? En zijn ze meer gaan doen? Dit wordt 'gemeten' in het onderzoek: een vragenlijst voor en na de projecten en gesprekken met betrokken sleutelfiguren en bewoners. Een deel van het onderzoek wordt uitgevoerd door een afstudeergroep bestaande uit Simone Boven, Koos Luiten en Rik Leyder Havenstroom.

Ha buurman, Ha buurvrouw is een onderdeel van een groter project, waaraan ook de gemeente Hardenberg meedoet. In deze gemeente worden pilots gehouden in Mariënberg, Slagharen en Sibculo. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door de gemeenten Zwolle en Hardenberg en de provincie Overijssel. Het CvSv werkt mee aan de overdracht van de resultaten van beide projecten -zowel in Zwolle als in Hardenberg- aan andere gemeenten in Overijssel. Waarschijnlijk zal dit project in mei of juni 2008 afgerond worden met een conferentie in het Provinciehuis.

De weblog van: *Esther Hoekman*

"Na lang kneden wordt de klei rondom de onderzoeksprojecten die studenten gaan uitvoeren wat soepeler.

Voor de vakantie hebben we als lectoraat zes projectopdrachten geformuleerd waar studenten zich op konden inschrijven. We mochten ons verheugen in een grote belangstelling

van enthousiaste studenten. Voor sommige projecten moest zelfs een sollicitatieprocedure ingesteld worden. Het resultaat is, dat er nu zes veelal gemengde (SPH en MWD) groepen actief zijn voor het lectoraat. Eén groep houdt zich bezig met 'levensverhalen van allochtone jongeren', een groep is betrokken bij het project 'Ha buurman,

Ha buurvrouw' en weer een andere groep is verantwoordelijk voor het project 'Troje'. De drie groepen die ik mag begeleiden houden zich bezig met 'schoolmaatschappelijk werk' en 'Rebound' (één groep met de reboundmethodiek en de andere groep met het functieprofiel van rebounddocenten)."

Lees de weblogs en columns van de medewerkers op www.samenlevingsvraagstukken.nl

Boetseren...

Kennismaken

met Marja Jager

Partners met wie we in de afgelopen jaren samenwerkten

Centrum voor Cultuurethiek
Christelijke Hogeschool Ede
ChristenUnie
Diaconaal Steunpunt GK(v)
Diakonaal Steunpunt CGK
HdS, Zorg en Welzijn
Stichting HiP
Focaris
Gemeente Nunspeet
Gemeente Zwartewaterland
Gemeente Zwolle
Gereformeerd Diaconaal
Deputaatschap
Lindeboominstituut
Nederlandse
Patiëntenvereniging
Philadelphia
Stichting De Driehoek
Stichting Bestuursadviesing
Travers
Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Het is al bijna drie jaar geleden dat ik begon met mijn werk als onderzoeker voor het lectoraat Samenlevingsvraagstukken, nu zo mooi doorstartend als Centrum voor Samenlevingsvraagstukken. Ik had toen een paar jaar werkervaring, eerst bij de rijksoverheid als beleidsmedewerker (rijkstraine) en daarna als wetenschappelijk medewerker bij de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Zowel beleid maken als onderzoek doen vind ik prachtig werk, omdat je heel direct en actief meewerkt aan het vormgeven van de Nederlandse samenleving.

Zo werkte ik mee aan het WRR-advies *Vertrouwen in de Buurt*, dat nog steeds op veel manieren doorwerkt in het land. Ook in mijn werk voor het CvSv ben ik betrokken bij belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen. Veel van die ontwikkelingen hebben te maken met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), die op dit moment stukje bij beetje wordt ingevoerd. De wet is vooral bekend om de 'vermarkting' van de zorg (bijvoorbeeld de aanbesteding van de thuiszorg). Maar het is ook de bedoeling van de Wmo om te stimuleren dat mensen onderling aandacht en zorg hebben, zodat ook kwetsbare mensen volop kunnen meedoen. Maar hoe stimuleer je dat bij mensen die gewend zijn geraakt aan het leven in een verzorgingsstaat? Ik doe daar onderzoek naar rond het Zwolse project

'Ha buurman, Ha buurvrouw'. Ook ben ik op verschillende manieren betrokken bij de bezinning over de rol van kerken in de Wmo. Hier ligt een flinke kennislacune: kerken weten niet wat zij kunnen doen en overheden weten niet wat kerken al vanouds doen op Wmo-terrein. Ik draag bij aan het nadenken hierover door middel van publicaties en bijeenkomsten, en door het werk dat ik deed voor de website www.kerkenwmo.nl. Die inhoudelijke bijdrage bestaat in het toegankelijk maken van bestaande kennis en goede praktijkvoorbeelden. Ook heb ik een kleine test ontwikkeld waarmee bezoekers van de site kunnen bepalen wat voor project past bij hun eigen kerk of gemeente. Wat het voor mij extra leuk maakt om aan dit thema te werken, is dat het goed aansluit bij het vrijwilligerswerk dat ik doe vanuit mijn eigen kerkelijke gemeente.

Naast de Wmo-gerelateerde onderwerpen heb ik nog een aantal andere onderzoeken gedaan rond participatieonderwerpen. In 2005 onderzocht ik voor de ChristenUnie de participatie van vrouwen in de partij, in 2006 werkte ik samen met mijn collega Carriene Roorda-Lukken aan een onderzoek naar vrijwilligerswerk en mantelzorg binnen een aantal kerken. Momenteel ben ik enkele maanden gedetacheerd bij de WRR, waar ik opnieuw meewerk aan een onderzoek dat voortborduurde op *Vertrouwen in de Buurt*.

www.kerkenwmo.nl

Met subsidie van het ministerie van VWS is in het afgelopen jaar de informatieve website www.kerkenwmo.nl online gegaan. Op de website wordt informatie gegeven, onderzoek gepresenteerd en vrijwilligersprojecten voor het voetlicht gehaald. Wie de website bekijkt ziet dat veel materiaal

wordt gebruikt dat bij het CvSv is ontwikkeld. In december vond in Limburg (Sittard) een eerste regiobijeenkomst plaats. Vooral katholieke diaconaal betrokkenen waren aanwezig, geënthousiasmeerd vanwege de praktische handreikingen en de vruchtbare kennisuitwisseling die daar plaatsvond. Er volgen nog

negen regiobijeenkomsten. Stagiaire Wieke Malda van de Theologische Universiteit te Kampen doet bij deze bijeenkomsten onderzoek naar de kennisbehoefte van de aanwezigen. Hiermee hoopt het CvSv in beeld te krijgen waar vragen en dilemma's liggen, waarvoor eventueel verder onderzoek en toerusting nodig is.

Gereformeerde
Hogeschool

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken (CvSv)

Reageren is mogelijk via:
Adres:
website:

Het centrum is verbonden aan de Gereformeerde Hogeschool
samenlevingsvraagstukken@gh-gpc.nl
Grasdorpstraat 2, Postbus 10030, 8000 GA Zwolle, tel. 038-425 55 42
www.samenlevingsvraagstukken.nl